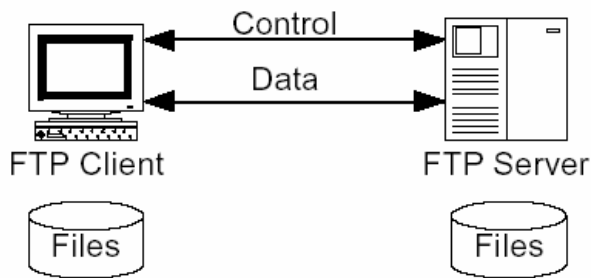

Обмен на файлове по ИНТЕРНЕТ **FTP** – (File Transfer Protocol)

FTP (*File Transfer Protocol*) е Internet услуга за прехвърляне на файлове в ASCII или BINARY формат между два компютъра, свързани в мрежата. Услугата се обслужва от свой протокол като надстройка на TCP/IP протоколите.

FTP е много полезно средство за пренасяне на файлове с голям обем. Например едно сканирано цветно изображение формира файл с голям обем и неговото пренасяне в друг компютър за допълнителна обработка или разпечатване се извършва за секунди по FTP протокол. Търсене и

копиране на драйвери за видео контролери, скенери, принтери, модули за обновяване на лицензирани програмни продукти (*Patches*), различни помощни програми, обучаващи програми, описания, документация, стандарти, звукови файлове, видео клипове, анимация, игри и още много други неща могат да се извличат по този протокол.

FTP услугата се основава на взаимодействието по Интернет на един *FTP клиент*, който влиза в контакт по *FTP протокол* с *FTP сървър*. Клиенски приложения се предлагат за всички компютърни платформи във вид на *freeware*, *shareware* или *comercialeware*.

Работата на **FTP** услугата се управлява от команди, като приложимостта им зависи от конкретната програмна реализация и от платформата (Unix, Linux, Windows 3.x, MacOS, VMS, Windows 95/98/NT) на която тя е реализирана при FTP-клиента. За всяка отделна програма активният списък от команди се извежда на екрана чрез команда *?* или *Help*. Прякото използване на командите е възможно от команден ред. При някои реализации като WS_FTP за Windows изпълнението на **FTP** командите е реализирано чрез диалогови екрани и бутони с цел улесняване работата на потребителя.

Файловете в **FTP** сървърите по принцип са общодостъпни и съставляват част от т.н. *Public Domaine*. Те могат свободно да бъдат копирани. Записани в различни формати, на базата на три основни правила:

- **архивиране** - множество файлове, съставляващи обикновено един цялостен продукт или тема, се записват в един архив;
- **компресия** - с цел намаляване обема на архивите и намаляване времето за прехвърляне на файловете по мрежата;
- **кодирание** - осигуряване на възможност за прехвърляне на файлове по Електронна поща - **Mail** или **News** протоколи.

Комбинирането на тези правила или техники е възможно и зависи от произхода и предназначението на файла. Така архивите могат да бъдат с компресия, като отделно при необходимост да се и кодират.

При **FTP** услугата са възможни два вида трансфер на файлове:

– **ASCII** - за файлове, чието съдържание е обикновен текст, включващи и кодовете за нов ред (CR, LF) и нова страница (FF).

– **BINARY (IMAGE)** - за файлове, записани в двоичен формат. Това са изпълнимите файлове, архивните и компресираните.

Разширенията на файловете могат да се приемат като идентификатори на техния формат.

Успешното провеждане на една FTP сесия изисква изпълнението на определена последователност от действия.

Първото действие е активиране на програмата, поддържаща протокола.

ftp <Internet site> където, <Internet site> е адресът на кореспондентската машина. Адресът може да бъде зададен като *IP адрес* или чрез *символичното име* на машината, например:

ftp 194.141.5.113 или **ftp media.univ.acad.bg**

При нормална работа на мрежата и при възможност да се установи контакт, на екрана на клиента се появяват опознавателните редове на отдалечената машина. Следва разпознаване на клиента по установените в сървъра правила, например: **Connected to media.univ.acad.bg.**

Unix FTP Server (Version 5.01) Ready
Name (media.univ.acad.bg:user): anonymous
Password: guest

Въвежда се **име за потребител** (Name) или Ctrl/C за прекъсване на връзката. Потребителското име е необходимо за да се открие процес за този потребител в машината. Официално регистрираните потребители използват своите потребителски имена за достъп до тази услуга в тази машина. За останалите е предвидено едно обобщено име, което е: **anonymous** Анонимен или неизвестен съвсем не означава, че потребителя, търсещ достъп до файловата система на сървъра, остава такъв за него.

Паролата за достъп предопределя същинските права на потребителя. Регистриран потребител добива предписаните му права, а външен потребител добива достъп до общите части на файловия сървър. В един FTP сървър като общи и достъпни за публиката се заделят определени части от файловото му пространство.

Един анонимен потребител може да се регистрира като гост в отговор на въпроса за парола на достъп **guest** Голяма част от публичните или обществени FTP сървъри обаче изискват от потребителя идентификация с неговият **E-Mail** адрес. Общите правила за работа в Internet и колегиалното отношение в тази мрежова среда предполагат точната регистрация на всеки потребител. Така вместо *guest* за парола на достъп е препоръчително да се въвежда електронният адрес на потребителя

Популярни FTP места

Адрес на сървър	Характеристика
ftp://ftp.borland.com/	ftp-сървър на Borland International
ftp://ftp.microsoft.com/	ftp-сървър на Microsoft
ftp://ftp.luth.se/	Софтуер и документация за PC, UNIX, LINUX, MAC
ftp://ftp.switch.ch/	Софтуер и документация за DOS, UNIX, LINUX, MAC
ftp://ftp.sura.net/	Програми и документация за Интернет
ftp://ftp.ibp.fr/	Софтуер и документация за PC, UNIX, LINUX, MAC
ftp://ftp.asymetrix.com/	ftp-сървър на Asymetrix (Toolbook)
ftp://ftp.unt.edu/	Библиотечни каталози, бази данни
ftp://ftp.spies.com/	Библиотечни списъци, книги в електронен формат
ftp://ftp.acad.bg/	ftp-сървър на БАН
ftp://ftp.creat.com/	ftp-сървър на Creative с много драйвери
ftp://ftp.winsite.com/	Богат архив от програми за Windows
ftp://ftp.cnr.it/	Софтуер и документация за PC, UNIX, LINUX, MAC
ftp://ftp.datacom.bg/	FTP сайт на Datacom
ftp://ftp.primasoft.bg/	FTP сайт на Primasoft

●Потребители на Интернет като правило са по-добре запознати с услугата **Web**. Огромните възможности, които предоставят новото поколение **Web браузъри** улеснява в значителна степен навигацията по Интернет мрежата. Доставчиците на FTP услуги се съобразяват с това положение и предоставят на потребителите Web интерфейс за достъп до техните FTP сървъри. Изградените Web сайтове представят подробна информация за всеки програмен продукт или документ преди потребителят да реши да го изтегли при себе си.

Възобновяване на свалянето

При бавна връзка и прехвърляне на големи файлове е важно FTP програмата да поддържа възобновяване на свалянето. Такива помощни програми за Windows например са

- ❖ GoZilla
- ❖ Get Riffht
- ❖ NetVampir

●Удобно и практично е обемни файлове (преводи, снимков материал, чертежи и др.) да се препращат с FTP, вместо да се товари електронната поща с прикачени файлове.

●зареждане на Web браузер